

Briuselis, 2016 02 10
COM(2016) 58 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Antroji ES ir Kolumbijos bei Peru prekybos susitarimo įgyvendinimo metinė ataskaita

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Antroji ES ir Kolumbijos bei Peru prekybos susitarimo įgyvendinimo metinė ataskaita

1. ĮVADAS

2015 m. birželio 11–19 d. Bogotoje, Kolumbijoje, antrą kartą vyko Prekybos komiteto ir aštuonių pakomitečių posėdžiai. Posėdžiais pažymėti antrieji Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kolumbijos bei Peru prekybos susitarimo¹ (toliau – susitarimas) pasirašymo ir laikino taikymo metai – susitarimą su Peru pradėta taikyti 2013 m. kovo mėn., o su Kolumbija – 2013 m. rugpjūčio mėn.²

2015 m. birželio 30 d. susitarimo šalys pasirašė protokolą, kuriuo susitarimas iš dalies pakeistas, atsižvelgiant į Kroatijos įstojimą į ES. Trys susitarimo šalys šiuo metu vykdo protokolo vidaus ratifikavimo procedūras.

2014 m. gruodžio 12 d. ES ir Ekvadoras parafavo Ekvadoro prisijungimo prie susitarimo protokolą. Prieš pradėdant atitinkamas protokolo vidaus ratifikavimo patvirtinimo procedūras, protokolą turi patvirtinti pagal susitarimą įsteigtas Prekybos komitetas.

Pagal Reglamentą (ES) Nr. 19/2013³ (toliau – reglamentas) Komisija įsipareigojo Europos Parlamentui ir Tarybai teikti metinę įsipareigojimų pagal susitarimą ir šį reglamentą taikymo, įgyvendinimo ir vykdymo ataskaitą.

Tai antroji šio pobūdžio ataskaita. Pagal minėto reglamento 13 straipsnio 1 dalį ataskaitą sudaro trys dalys:

- bendras prekybos srautų vertinimas;
- informacija apie įvairių susitarimą įgyvendinančių įstaigų veiklą;
- informacija apie reglamente nurodytą stebėsenos veiklą.

2. BENDRAS VERTINIMAS. PREKYBOS RAIDA

2.1 Metodika

Dvišalės prekybos srautų analizė pagrįsta 2014 kalendorinių metų ir kalendorinių metų prieš sudarant susitarimą (2012 m.) duomenų palyginimu. Nors remiantis šioje ataskaitoje pateiktais skaičiais galima daryti ankstyvas išvadas dėl ES ir Kolumbijos bei Peru prekybos eigos, reikėtų atminti, kad šių išvadų negalima laikyti galutinėmis, o pastebėtų pokyčių negalima sieti vien su susitarimo įgyvendinimo rezultatais.

¹ OL L 354, 2012 12 21, p. 3.

² Informacija apie susitarimo ratifikavimo ES valstybėse narėse būklę skelbiama Tarybos interneto svetainėje: <http://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/agreements-conventions/agreement/?aid=2011057>.

³ 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 19/2013, kuriuo įgyvendinama Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kolumbijos bei Peru prekybos susitarimo dvišalė apsaugos sąlyga ir bananų importo stabilizavimo priemonė (OL L 17, 2013 1 19, p. 1).

2.2 Prekybos su Peru srautų raida

Peru importas⁴ iš ES 2014 m. sumažėjo 4 proc. (iki 3 716 mln. EUR), palyginti su 2012 m. (3 891 mln. EUR). Iš esmės tai atitinka Peru importo iš kitų pasaulio šalių mažėjimo tendenciją (3 proc.). Tačiau ši sumažėjimą daugiausia lėmė tai, kad sumažėjo (10 proc.) produktų, įvežamų be muito pagal didžiausio palankumo režimą, nors produktų, kurie pagal susitarimą visiškai liberalizuoti, importas padidėjo 19 proc., iš dalies liberalizuotų produktų importas padidėjo 15 proc., o produktų, kuriems taikomos lengvatinės tarifinės kvotos – 86 proc. (nors ir nuo labai mažo pradinio lygio). Įdomu, kad produktų, kuriems pagal susitarimą netaikomos lengvatinės sąlygos, todėl taikomas didžiausio palankumo režimo muitas, importas į Peru iš ES padidėjo 14 proc., nors tų pačių produktų importas į Peru iš kitų pasaulio šalių padidėjo tik 3 proc.

Kalbant apie atskirų kategorijų produktus, galima pažymėti, kad daugiausia sumažėjo mineralinių produktų (25 proc.) ir netauriųjų metalų (25 proc.) importas į Peru iš ES, nors, vertinant absoliučiais dydžiais, daugiausia sumažėjo mašinų ir mechaninių įrenginių importas (159 mln. EUR arba 9 proc.). Tai ypač pasakytina apie 84 skirsnio produktus (branduoliniai reaktoriai, katilai, mašinos ir mechaniniai įrenginiai; jų dalys) – ES tenka viena ketvirtoji viso jų importo į Peru dalis; pastebėta, kad šių produktų importas sumažėjo 11 proc. Kita vertus, labiausiai padidėjo meno kūrinių (184 proc.), gyvūnų ir gyvūninių produktų (47 proc.) ir paruoštų maisto produktų (46 proc.) importas. Vertinant absoliučiais dydžiais, pažymėtinas tik maisto ir cheminių produktų importo padidėjimas (po 43 mln. EUR). Iš antrosios grupės produktų labiausiai padidėjo vaistų dalis (31 proc.).

Kalbant apie ES importą⁵ iš Peru, importas sumažėjo 21 proc. nuo 6 072 mln. EUR 2012 m. iki 4 789 mln. EUR 2014 m. Taip pat pastebėta, kad daugiausia (34 proc.) sumažėjo jau pagal didžiausio palankumo režimą be muito įvežamų produktų importas. Visų kitų produktų grupėse užfiksuotas padidėjimas, ypač tarp produktų, kurie pagal susitarimą yra visiškai liberalizuoti (22 proc.), iš dalies liberalizuoti (11 proc.), produktų, kuriems taikomas didžiausio palankumo režimo muitas ir kurie pagal susitarimą nebuvo liberalizuoti (12 proc.), ir produktų, kuriems taikoma lengvatinė tarifinė kvota (102 proc.).

Kadangi importas iš Peru pagal produktų kategorijas yra labai koncentruotas, produktų kategorija, kurioje pastebėtas žymus ES importo iš Peru sumažėjimas, yra mineraliniai produktai (importas sumažėjo 1 062 mln. EUR arba 38 proc.) (tai galima paaiškinti tuo, kad visame pasaulyje nukrito mineralų kainos) ir perlai, brangakmeniai arba pusbrangiai akmenys ir metalai – jų importas sumažėjo 145 mln. EUR arba 75 proc. Gerokai padidėjo (47 mln. EUR arba 24 proc.) gyvūnų ir gyvūninių produktų, ypač priskirtų prie 3 skirsnio (žuvis ir vėžiagyviai, moliuskai ir kiti vandens bestuburiai), importas. Taip pat galima pažymėti, kad nemažai – 157 mln. EUR arba 38 proc. – padidėjo 8 skirsnio produktų (valgomieji vaisiai ir riešutai, citrusinių vaisių arba melionų žievelės ir luobos) importas.

Per pirmus dvejus susitarimo įgyvendinimo metus iš Peru į ES eksportą vykdė 1 133 naujos įmonės, 38 proc. jų veikia žemės ūkio sektoriuje. Dauguma (97,4 proc.) naujų eksportuojančių įmonių yra MVI, tačiau didžiųjų naujų eksportuotojų (likusių 2,6 proc., t. y. 30 įmonių) eksportas sudaro 68 proc. visos naujų įmonių eksporto vertės. Per tą patį laikotarpį eksportas iš Peru į ES vykdytas pagal 370 naujų tarifų eilučių (10 skaitmenų), bendra jo vertė sudarė 60 mln. JAV dolerių (0,5 proc. viso eksporto, pusę jo sudaro žalia nafta).

⁴ Šaltinis: Tarptautinis prekybos centras / COMEXT (R1)

⁵ Šaltinis: COMEXT (R1)

2.3. Prekybos su Kolumbija srautų raida

Kolumbijos importas⁶ iš ES 2012–2014 m. gerokai padidėjo – nuo 4 870 mln. EUR iki 6 602 mln. EUR (36 proc.). Tačiau pažymėtina, kad importas daugiausia (23 proc.) padidėjo 2013 m., o susitarimą pradėta taikyti tik 2013 m. rugpjūčio mėn., todėl susitarimo negalima laikyti vienintele tokio padidėjimo priežastimi. Tai patvirtina ir tai, kad didžiausias padidėjimas (1 133 mln. EUR arba 42 proc.) pastebėtas tarp produktų, kurie jau įvežami pagal didžiausio palankumo režimą be maito. Vis dėlto pagal susitarimą visiškai liberalizuotų produktų importas į Kolumbiją iš ES taip pat nemažai padidėjo – 306 mln. EUR arba 43 proc. Pagal susitarimą iš dalies liberalizuotų produktų importas padidėjo 27 proc., o produktų, kuriems taikomos lengvatinės tarifinės kvotos, – 71 proc. (nors pradinis jų importo lygis ir buvo labai mažas – 21 mln. EUR). Dėl tokios teigiamos raidos Kolumbijos importo iš ES dalis padidėjo nuo 11 proc. 2012 m. iki 14 proc. 2014 m.

Užfiksuotas praktiškai visų kategorijų produktų, kuriais aktyviai prekiaujama, importo į Kolumbiją iš ES padidėjimas. Daugiausia padidėjo transporto įrangos (951 mln. EUR arba 146 proc.), cheminių produktų (294 mln. EUR arba 22 proc.) ir matavimo prietaisų bei muzikos instrumentų (116 mln. EUR arba 42 proc.) importas. Pagal produktų sritis, iš produktų, importuojamų į Kolumbiją, kategorijų didžiausias padidėjimas, t. y. 980 mln. EUR (450 proc.) ir 235 mln. EUR (35 proc.), užregistruotas tarp 88 kategorijos (orlaiviai, erdvėlaiviai ir jų dalys) ir 30 kategorijos (farmacijos produktai) produktų.

Kita vertus, užregistruotas nedidelis 2 proc. 2012–2014 m. ES importo iš Kolumbijos⁷ sumažėjimas (nuo 8 040 iki 7 867 mln. EUR). Tai daugiausia lėmė pagal didžiausio palankumo režimą be maito įvežamų produktų importo sumažėjimas (197 mln. EUR), nors pagal susitarimą visiškai liberalizuotų produktų ES importas gerokai padidėjo (71 mln. EUR). Tačiau pažymėtina, kad sumažėjimas užregistruotas 2013 m., o 2014 m. (palyginti su 2013 m.) ES importas iš Kolumbijos padidėjo 533 mln. EUR arba 7 proc. Iš tikrųjų lyginant pirmuosius susitarimo taikymo metus, t. y. 2013 m. rugpjūčio mėn.–2014 m. liepos mėn., su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, ES importas iš Kolumbijos faktiškai padidėjo 10 proc.

Iš produktų kategorijų, viena kategorija, kurioje pažymėtinas didžiausias sumažėjimas, yra netaurieji metalai ir netauriųjų metalų gaminiai (263 mln. EUR arba 78 proc.). Beveik visas sumažėjimas tarp šios kategorijos produktų užregistruotas 72 skirsnyje (geležis ir plienas) – sumažėjimas sudarė 264 mln. EUR arba 88 proc. Kalbant apie padidėjimą, pažymėtini su daržovių produktais (padidėjimas 73 mln. EUR arba 5 proc.) ir gyvūniniais arba augaliniais riebalais (45 mln. EUR arba 66 proc.) susiję pokyčiai. Didžiausią padidėjimą – 113 mln. EUR arba 28 proc. – galima pastebėti 9 skirsnyje (kava, arbata, matė ir prieskoniai).

Kitas svarbus pokytis yra tai, kad nuo susitarimo taikymo pradžios iki 2014 m. pabaigos eksportą iš Kolumbijos į ES vykdė 526 naujos įmonės; 328 iš jų eksportas sudarė mažiau negu 10 000 JAV dolerių ir tik 8 įmonių eksportas sudarė daugiau kaip 1 mln. JAV dolerių – iš to matyti, jog greičiausiai tai mažos įmonės. Per tą patį laikotarpį užregistruotos 336 naujos Kolumbijos eksporto į ES tarifų eilutės, o pagrindiniai eksportuojami produktai yra labai įvairūs: tunas (4 615 647 JAV doleriai per stebimą laikotarpį), savaeigiai mechanizmai (3 109 501 JAV doleris) ir anyžiniai likerai (1 691 638 JAV doleriai)⁸.

⁶ Šaltinis: Tarptautinis prekybos centras / COMEXT (R1)

⁷ Šaltinis: COMEXT (R1)

⁸ Šaltinis: PROCOLOMBIA

2.4 Tarifinių kvotų naudojimas

1 lentelėje parodyta, kaip naudotasi ES Kolumbijai ir Peru nustatytais tarifinėmis kvotomis⁹. Kolumbija ir Peru iš tikrųjų naudojami tik cukranendrių arba cukrinių runkelių cukraus ir chemiškai grynos sacharozės tarifinėmis kvotomis, Peru iš dalies naudojami saldžiųjų kukurūzų tarifinėmis kvotomis, o likusios tarifinės kvotos¹⁰ panaudotos ne visos arba nepanaudotos iš viso.

1 lentelė. Kolumbijai ir Peru nustatytų tarifinių kvotų panaudojimas

	Kolumbijai nustatytų tarifinių kvotų panaudojimas		Peru nustatytų tarifinių kvotų panaudojimas	
	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.
Cukranendrių cukrus ir chemiškai gryna sacharozė	88,40 %	85,72 %	100 %	100 %
Kiti konditerijos gaminiai iš cukraus	1,37 %	1,32 %	0,02 %	0,01 %
Kukurūzai			0,7 %	3 %
Saldieji kukurūzai			21 %	76 %

Šaltinis: TARIC.

Kita vertus, galima pažymėti, kad ES naudojami Kolumbijos nustatytais tarifinėmis kvotomis grybams, pieno gaminiams, tokiems kaip pieno ir grietinėlės milteliai, išrūgos ir sūris, taip pat preparatams kūdikiams, saldiesiems kukurūzams, kiek mažiau – valgomiesiems ledams ir konditerijos gaminiams iš cukraus. Peru 2014 m. naudotasi tik valdomųjų ledų, 2015 m. pirmąjį pusmetį – pieno ir sviesto tarifinėmis kvotomis. 2 lentelėje parodyta, kaip ES naudojami visomis Kolumbijos ir Peru nustatytais tarifinėmis kvotomis.

2 lentelė. Europos Sąjungai nustatytų tarifinių kvotų panaudojimas

	ES tarifinių kvotų panaudojimas Kolumbijoje		ES tarifinių kvotų panaudojimas Peru	
	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.
Grybai	1,57 %	4,95 %		
Pieno ir grietinėlės milteliai	0,00 %	34,92 %		
Išrūgos	57,60 %	49,96 %		
Preparatai kūdikiams	40,45 %	67,50 %		
Saldieji kukurūzai	0,42 %	54,18 %		
Valgomieji ledai	5,26 %	13,35 %	0 %	90 %
Sūris	9,07 %	8,02 %		
Konditerijos gaminiai iš cukraus	1,82 %	3,41 %		
Pienas				4 %

Šaltinis: DIAN Colombia ir SUNAT Peru.

⁹ Paminėtos tik panaudotos tarifinės kvotos.

¹⁰ ES nustatė 8 tarifines kvotas Kolumbijai ir 18 tarifinių kvotų Peru.

2.5 Prekyba paslaugomis ir tiesioginės užsienio investicijos (TUI)¹¹

Prekybos paslaugomis duomenys teikiami labai vėluojant. Tuo metu, kai buvo rengiama ši ataskaita, turėti tik 2013 m. duomenys, todėl, turint galvoje, kad susitarimas su Peru taikomas nuo 2013 m. kovo mėn., o su Kolumbija – nuo 2013 m. rugpjūčio mėn., buvo galima atlikti tik ribotą analizę.

2013 m. ES paslaugų eksportas į Peru sudarė 1,215 mlrd. EUR ir, palyginti su praėjusiais metais, sumažėjo 18 proc. Tuo pačiu metu paslaugų importas į ES iš Peru sudarė 839 mln. EUR ir, palyginti su 2012 m., sumažėjo 4 proc. 2013 m. ES TUI portfelis Peru sudarė 7,678 mlrd. EUR, o Peru TUI portfelis ES siekė 218 mln. EUR.

Paslaugų eksportas iš ES į Kolumbiją 2013 m. sudarė 2,581 mlrd. EUR ir, palyginti su praėjusiais metais, sumažėjo 10 proc. Paslaugų importas iš Kolumbijos į ES sudarė 1,475 mlrd. EUR ir, palyginti su 2012 m., padidėjo 3 proc. 2013 m. ES TUI portfelis Kolumbijoje sudarė 15,622 mlrd. EUR, o Kolumbijos TUI portfelis ES siekė 3,839 mlrd. EUR.

3 ĮGYVENDINIMO ĮSTAIGŲ VEIKLA

Pagal susitarimą įsteigiamas Prekybos komitetas ir aštuonios specializuotos įstaigos susitarimo įgyvendinimui prižiūrėti. Antrą kartą posėdžiai vyko 2015 m. birželio 11–19 d. Bogotoje, Kolumbijoje, o šių posėdžių rezultatai apibendrinti toliau.

Techninių prekybos kliūčių pakomitetas. 2015 m. birželio 10 d.

Posėdis buvo naudingas, nes išdėstyti konkretūs susirūpinimą keliantys klausimai ir gauti kitų susitarimo šalių paaiškinimai. Kolumbijai ES pateikė susirūpinimą keliančius klausimus dėl poreikio Kolumbijoje vykdyti trečiųjų šalių sertifikavimą ir dėl ketinamos įdiegti nacionalinės kokybės sistemos. ES taip pat išklė susirūpinimą keliančius klausimus dėl nacionalinio plėtros plano, kuriame, regis, nustatyta, kad kainodara yra vienas iš reikalavimų išduodant arba atnaujinant leidimus prekiauti vaistais ir medicinos prietaisais. ES išklė Peru klausimą dėl planuojamo „Griežtos sveikatos priežiūros“ (*Alta Vigilancia Sanitaria*) statuso taikymo vaistų ir medicinos prietaisų eksportui.

Intelektinės nuosavybės pakomitetas. 2015 m. birželio 11 d.

Per diskusijas dėl geografinių nuorodų tiksliai išdėstyta geografinių nuorodų apsaugos padėtis, nustatytos esminės veiksmingos apsaugos sritys, pažymėtas Kolumbijos ir Peru raginimas inicijuoti sąrašo papildymo naujomis geografinėmis nuorodomis procesą. Šalys susitarė pasistengti supaprastinti sąrašo papildymo naujomis geografinėmis nuorodomis procedūrą.

Be to, Kolumbija ir Peru atsakė į ES klausimus įvairiais intelektinės nuosavybės teisių klausimais. Svarbiausi jų yra tai, kad Kolumbija patvirtino galimybę prisidėti prie planuojamos surengti viešos konsultacijos dėl nacionalinių kritinių atvejų sveikatos sektoriuje

¹¹ Šaltinis: Eurostatas ir Prekybos generalinio direktorato vyriausiojo ekonomisto skyrius.

apibrėžties ir patvirtino surengianti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų susitikimą dėl skaitmeninės medžiagos licencijavimo.

Žemės ūkio pakomitetas. 2015 m. birželio 12 d.

Posėdis tapo proga pasikeisti statistiniais prekybos srautų ir kvotų panaudojimo duomenimis. Visų pirma per posėdį patvirtintos Peru ir Kolumbijos išipareigojimų pagal susitarimą laikymosi problemos alkoholinių gėrimų srityje, kur ES (ir kitiems importuojamiems) produktams taikomos prekybą iškraipiančios priemonės. Nei Peru, nei Kolumbija negalėjo nurodyti šių trūkumų pašalinimo tvarkaraščio. ES atstovai aiškiai pažymėjo, kad svarstomos visos išeities iš šios padėties galimybės, įskaitant galimybę pasinaudoti ginčų sprendimo mechanizmais. Tarp kitų darbotvarkės klausimų aptarta bananų importo stabilizavimo priemonė ir Kolumbijos prašymas dėl ekologinio ūkininkavimo lygiavertiškumo.

Viešųjų pirkimų pakomitetas. 2015 m. birželio 16 d.

Pagrindiniai kelti su Kolumbija susiję klausimai – galimybė patekti į rinką centrinei valdžiai pavaldžių subjektų lygmeniu ir tai, kad perkantieji subjektai taiko neįprastus, kartais labai griežtus rodiklius konkursuose dalyvaujančių įmonių ekonominiam pajėgumui nustatyti. Diskusijas šiais klausimais reikia pratęsti. Kita vertus, Peru informavo, kad dėl vykdomos reformos viešuosius pirkimus perduoti tarptautinėms organizacijoms – šiuo metu tai pagrindinė šios srities problema – taps neįmanoma.

Sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių pakomitetas. 2015 m. birželio 16–17 d.

Kalbant apie Kolumbiją, per posėdį pažymėta pažanga, padaryta diegiant bendrą ES gyvūninių produktų eksporto patvirtinimo procedūrą. Kalbant apie Peru, aptarti to, kad nėra susitarimą atitinkančios patvirtinimo procedūros, ir nustatyti sprendimus buvo neįmanoma, nes posėdyje nedalyvavo vienas iš atsakingų subjektų (t. y. SENASA).

Prekybos ir darnaus vystymosi pakomitetas (taip pat žr. 4 punktą). 2015 m. birželio 16–17 d.

Antrasis posėdis tapo proga pereiti prie svarbesnių darbotvarkės klausimų, pirmiausia dėl klausimų, susijusių su darbu. Šalys sudarė galimų temų, dėl kurių reikės imtis tolesnių veiksmų, kurias reikės nagrinėti išsamiau ir nustatyti prioritetus, sąrašą. Surengta atvira sesija su pilietine visuomene (apie 80 dalyvių), per kurią abi šalys apibendrino praėjusios dienos vyriausybės atstovų posėdžio diskusijas. Per šią sesiją daugumos pilietinės visuomenės atstovų kalboje buvo pabrėžiamas prekybos susitarimo poveikis Kolumbijai. (taip pat žr. 4 punktą).

Muitinės procedūrų, prekybos lengvinimo ir kilmės taisyklių pakomitetas. 2015 m. birželio 17 d.

Posėdis tapo galimybe pristatyti naujausius šios srities pokyčius ir aptarti kai kuriuos aktualius einamuosius klausimus. Ypač daug dėmesio skirta nuostatos, kuria apibrėžiamas tiesioginis vežimas, aiškinimui, tačiau galutinai dėl to nesusitarta; prasidėjo diskusija dėl galimybės išplėsti sumavimą, įtraukiant Čilę ir Meksiką.

Patekimo į rinką pakomitetas. 2015 m. birželio 19 d.

Siekdamos pagerinti susitarimo veikimo vertinimą, susitarimo šalys susitarė reguliariai keistis importo statistiniais duomenimis. Aptardama patekimo į rinką klausimus, ES pabrėžė susirūpinimą dėl Kolumbijos sunkvežimių atidavimo į metalo laužą politikos.

Prekybos komitetas – 2015 m. birželio 19 d.

Per Prekybos komiteto posėdį apžvelgta pakomitečių padaryta pažanga ir pakartoti kai kurie pagrindiniai susirūpinimą keliantys klausimai, tarp jų – tolesnė importuojamo alkoholio diskriminacija Kolumbijoje (ypač) ir Peru, ES galimybės patekti į Kolumbijos centrinei valdžiai pavaldžių subjektų viešųjų pirkimų rinką ir problemos, kurių patiriama Peru, norint sertifikuoti ES gyvūninių produktų eksportą.

ES pateikė atnaujintus duomenis apie susitarimo ratifikavimo ES būklę. Per posėdį taip pat pasinaudota proga ir paraginta pasirašyti susitarimo protokolą dėl Kroatijos; protokolas pasirašytas 2015 m. birželio 30 d. Dėl protokolo dėl Ekvadoro prisijungimo prie susitarimo buvo susitarta tęsti diskusijas, kad kuo greičiau būtų sudarytas visiems priimtinas susitarimas, taip pat susitarta, kad Kolumbija ir Peru pateiks išsamesnių pastabų.

4. PREKYBOS IR DARNAUS VYSTYMO SI SRITIES ĮSIPAREIGOJIMŲ VYKDYMAS

Prekybos ir darnaus vystymosi pakomitetas

Antrasis Prekybos ir darnaus vystymosi pakomitečio (toliau – pakomitetas) posėdis vyko Bogotoje, 2015 m. birželio 16 ir 17 d. Diskutuota šiais klausimais:

4.1. Su darbu susijusių nuostatų įgyvendinimas

Kolumbija paminėjo savo neseniai priimtą Nacionalinį plėtros planą, kuriame išdėstyta nacionalinė deramo darbo politika, taip pat numatyta stengtis stiprinti darbo inspekcijas, gerinti baudų surinkimą, spręsti klausimus dėl netinkamos užsakomųjų paslaugų tvarkos ir kai kurių įmonių taikomos kolektyvinių derybų praktikos. Padaryta pažanga socialinio dialogo, pasitelktus Konfliktų sprendimo komitetą (angl. CETCOIT), srityje, sėkmingai įvykdytos didelės kolektyvinės derybos viešajame sektoriuje. Nors ir pripažindama, kad dar daug reikia nuveikti, Kolumbija pažymėjo, kad skirta daugiau išteklių profesinių sąjungų vadovų, kuriems grasinama smurtu, apsaugai, ir pakartotojo, jog yra pasiryžusi kovoti su nebaudžiamumu.

Peru pristatė savo darbo įforminimo strategiją ir veiksmų planą ir pranešė, kokia pažanga padaryta įgyvendinant kovos su priverčiamuoju darbu politiką, taip pat įgyvendinant vaikų darbo prevencijos ir panaikinimo strategiją. Visų pirma Peru informavo, kad sugriežtinta Nacionalinės darbo tikrinimo priežiūros institucijos (SUNAFIL) taikoma darbo tikrinimo tvarka. Be to, pabrėžti kai kurie teigiami pokyčiai darbo konfliktų sprendimo ir socialinio dialogo srityse. Įsteigtas nacionalinis apdovanojimas, skiriamas gerą darbo praktiką įdiegusioms įmonėms.

ES pateikė naujausios informacijos apie TDO konvencijų ratifikavimą valstybėse narėse. Ji pabrėžė, jog yra pasiryžusi skatinti deramą darbą, ir pranešė, kokių veiksmų ėmėsi, kad TDO protokolą dėl priverčiamojo darbo jos valstybės narės galėtų operatyviai ratifikuoti. ES paprašė paaiškinimų įvairiais TDO ekspertų ataskaitose dėl Kolumbijos ir Peru iškeltais klausimais.

4.2. Su aplinka susijusių nuostatų įgyvendinimas

Kolumbija paminėjo savo Nacionalinį plėtros planą, kuriame išdėstyta horizontalioji žaliojo ekonomikos augimo strategija, Nacionalinį žaliojo verslo planą bei tvarių viešųjų pirkimų politiką.

Peru, savo ruožtu, pristatė 2015–2016 m. veiksmų aplinkos apsaugos srityje darbotvarkę ir pabrėžė, jog įsteigė nacionalinį aplinkos apsaugos apdovanojimą, kuriuo skatina sekti gerosios patirties pavyzdžiais.

ES pateikė informaciją apie naujos horizontaliosios žiedinės ekonomikos politikos raidą, CITES konvencijos ir Roterdamo konvencijos dėl sutikimo, apie kurią pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, raidą, planus priimti ES kovos su neteisėta prekyba laukine gyvūnija veiksmų planą, taip pat pateikė informaciją apie ES miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena (angl. FLEGT) veiksmų plano peržiūrą.

4.3. Vidaus konsultacijos ir pakomitečio posėdžiai su pilietine visuomene

ES vidaus konsultavimosi su pilietine visuomene grupė (vietos patarėjų grupė) posėdžiavo keletą kartų ir susitarė dėl darbo tvarkos taisyklių. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) vykdo sekretoriato funkcijas, skiria tris grupės narius ir savo interneto svetainėje kuria specialų tinklalapį. Tarp sesijų Kolumbija ir Peru informavo ES atstovus, kad ketina pasinaudoti esamais vidaus konsultacijų mechanizmais darbo ir aplinkos apsaugos srityse. ES ir Kolumbija apsikeitė grupių narių kontaktiniais duomenimis tarpusavyje ir su Peru.

2015 m. birželio 17 d. Bogotoje surengta atvira sesija, kurioje dalyvavo apie 80 Kolumbijos pilietinės visuomenės atstovų ir keletas ES vietos patarėjų grupės narių. Apie sesiją skelbta Kolumbijos prekybos ministerijos interneto svetainėje ir keliose kitose interneto svetainėse. Susitarimo šalių atstovai informavo pilietinės visuomenės atstovus apie savo diskusijas per Prekybos ir darnaus vystymosi pakomitečio posėdį, pateikdami žodinę ir rašytinę ataskaitą. Kolumbijos pilietinės visuomenės atstovai perskaitė keletą bendrų pareiškimų, daugiausia reikšdami susirūpinimą dėl bendro susitarimo poveikio. Kai kurie pranešėjai taip pat paminėjo su profesinių sąjungų teisėmis, darbo sąlygomis, darbo neoficialumu ir darbo patikrinimais susijusias problemas. Bendrame ES ir Kolumbijos atstovų pareiškime grupės paragintos palaikyti glaudesnius ryšius.

4.4. Sritis, kuriose galima imtis papildomų veiksmų

Po ES pranešimo Kolumbija ir Peru norėjo daugiau sužinoti apie tai, kaip ES vertina prekybos susitarimų poveikį darbui ir aplinkos apsaugai – tai įvardyta kaip galima būsimo bendradarbiavimo sritis. Pakomitetas nustatė daug įvairių su darbu susijusių sričių, kuriose būtų galima plėtoti bendradarbiavimą, tai – geroji darbo patikrinimų praktika, darbo rinka, neoficialaus darbo įforminimas, darbo konfliktų prevencija ir sprendimas, taip pat vaikų darbo ir priverčiamojo darbo prevencija ir panaikinimas. Aplinkos apsaugos srityje išreikštas susidomėjimas bendradarbiavimu prekybos ir biologinės įvairovės klausimais, įskaitant CITES konvencijos, prekybos miško produktais, cheminių medžiagų ir pavojingų atliekų, aplinkos apsaugos informacinių sistemų klausimus. Kaip viena iš dominančių sričių įvardyta įmonių socialinė atsakomybė, ES pabrėžė remianti EBPO darbą šiuo klausimu, ypač tekstilės

ir mineralų sektoriuose. Susitarta dirbti tarp sesijų, nustatyti temų prioritetus, kad būtų pasirengta juos įgyvendinti.

4.5. Kita veikla

2015 m. gegužės 5 d. Komisija dalyvavo Europos Parlamento Tarptautinės prekybos komiteto (angl. INTA) stebėsenos grupės posėdyje dėl ES, Kolumbijos ir Peru prekybos susitarimo; per posėdį daugiausia dėmesio skirta darbo teisėms Kolumbijoje ir Peru.

ES delegacija Kolumbijoje, padedama Prekybos generalinio direktorato, 2015 m. birželio 18 d. su Bogotos prekybos rūmais suorganizavo renginį prekybos ir darnaus vystymosi tema; jame dalyvavo daugiau kaip 400 žmonių. Per šį renginį skaityti pranešimai tokiomis temomis kaip atsinaujinančioji energija, geografinės nuorodos, prekybos lengvinimas, sąžininga prekyba, ekologiškumo sertifikavimas. Sąžiningos prekybos sistemoje dalyvaujančios Kolumbijos gamintojų organizacijos ir Europos maisto bei gėrimų platintojai per renginį stenduose pristatė savo produktus.

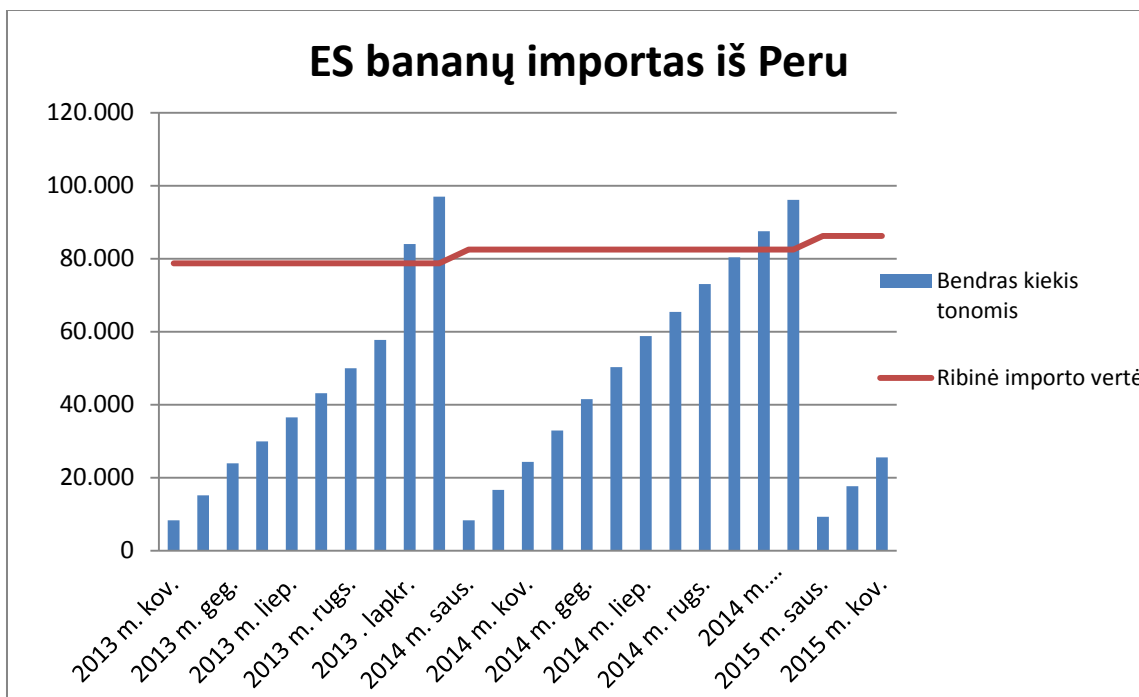
5. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO (ES) NR. 19/2013, KURIU ĮGYVENDINAMA DVIŠALĖ APSAUGOS SĄLYGA IR BANANŲ IMPORTO STABILIZAVIMO PRIEMONĖ, ĮGYVENDINIMAS

Reglamente numatyta galimybė laikantis tam tikrų jame nustatytų sąlygų inicijuoti apsaugos priemonių tyrimus arba nustatyti išankstines priežiūros priemones. Pagal reglamento 3 ir 13 straipsnius Komisija stebėjo bananų importo iš Kolumbijos ir Peru raidą. Tuo metu, kai buvo rengiama ši ataskaita, Komisija nebuvo inicijavusi apsaugos priemonių tyrimų ar nustačiusi išankstinių priežiūros priemonių ir nebuvo gavusi jokių prašymų dėl to.

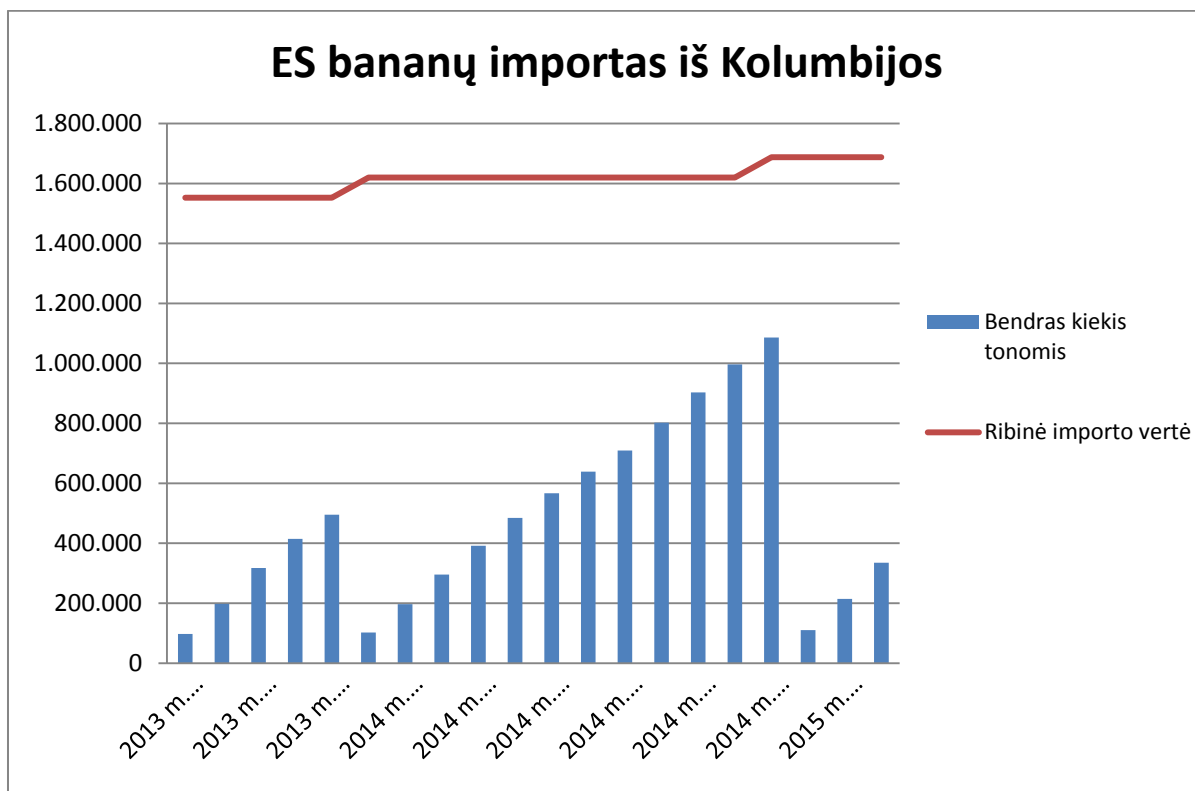
5.1. Kolumbijos ir Peru šviežių bananų eksporto į ES raida

Palyginti su 2013 m., 2014 m. šviežių bananų importo iš Peru mastas sumažėjo 14 proc. nuo atitinkamai 112 396 iki 96 136 tonų. Nepaisant to, Peru 2014 m., tiksliau – lapkričio mėn. (žr. toliau pateiktą schemą), vėl pasiekė susitarime nustatytą ribinę importo apimtį (t. y. 82 500 tonų). Pagal reglamento 15 straipsnio 3 dalį Komisija nagrinėjo poveikį ES bananų rinkai, be kitų dalykų, atsižvelgdama į poveikį kainų lygiui, importo iš kitų šaltinių pokyčius ir bendrą Sąjungos rinkos stabilumą.

Kadangi šviežių bananų importas iš Peru sudarė tik 1,9 proc. viso šviežių bananų importo į ES, šviežių bananų importas iš kitų tradicinių juos eksportuojančių šalių išliko daug mažesnis už joms pagal panašias stabilizavimo priemones nustatytas slenkstines ribas, didesnių vidutinės didmeninės bananų kainos pokyčių neužregistruota ir neigiamo poveikio ES rinkos stabilumui, ES gamintojams arba atokiausiems ES regionams požymių nebuvo, Komisija padarė išvadą, kad laikinas lengvatinės maito normos iš Peru įvežamiems bananams taikymo nutraukimas netikslingas.

Kaip ir Peru atveju, palyginti su praėjusiais metais, 2014 m. šviežių bananų importas iš Kolumbijos sumažėjo – šiuo atveju, palyginti su 2013 m., importas sumažėjo 6 proc. nuo atitinkamai 1 150 980 iki 1 086 096 tonų. Kaip matyti iš toliau pateikto grafiko, Kolumbijos importas buvo daug mažesnis už susitarime nustatytą ribinę apimtį (pasiekta tik 64 proc. ribinės apimtys).

6. IŠVADA

Praėjus dvejiems metams nuo įsigaliojimo susitarimas įgyvendinamas toliau, veikia tinkamai ir priimtina visoms šalims. Kai kurias sritis įvertinti vis dar sunku, nes, pvz., prekybos paslaugomis duomenų ir investicijų srautų duomenų dar nėra arba turimi ne visi duomenys. Lotynų Amerikos ekonomikos sulėtėjimas ir nukritusios biržos prekių kainos pasaulio rinkoje paveikė ir ES prekybos srautus tarp ES, Kolumbijos ir Peru. Apskritai nuo 2012 m. ir ES importo iš Peru, ir eksporto į Peru vertė mažėjo ir atitiko bendras Peru prekybos tendencijas. ES tenkanti Kolumbijos importo dalis 2012–2014 m. padidėjo, o eksporto iš Kolumbijos į ES vertė 2014 m. padidėjo, nors 2012 ir 2013 m. mažėjo.

Prekyboje pagal susitarimą liberalizuotais produktais matyti teigiamų susitarimo įgyvendinimo poveikio požymių. Pagal susitarimą liberalizuotų produktų importas į ES iš Peru ir Kolumbijos padidėjo, kai kuriais atvejais reikšmingai. ES labai padidino savo pagal susitarimą liberalizuotų produktų – visiškai, iš dalies liberalizuotų produktų arba produktų, kuriems taikomos lengvatinės tarifinės kvotos, – eksportą ir į Kolumbiją, ir į Peru. Kalbant apie diversifikavimą, nuo 2012 m. užregistruota nemažai naujų importo tarifų eilučių.

Tai, kad pirmą kartą nuo susitarimo įsigaliojimo 526 Kolumbijos įmonės ir 1 133 Peru įmonės ėmė vykdyti eksportą į ES, yra teigiamas pokytis, juolab kad didelę jų dalį sudaro MVI. ES plėtros programomis, skirtomis susitarimo įgyvendinimui remti, siekiama šią tendenciją sustiprinti dar labiau.

Nors įgyvendinimo procesas daugumoje sričių yra sklandus, kai kuriuos klausimus reikia spręsti nedelsiant, pvz., Peru turi nedelsdama įgyvendinti išipareigojimus sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių srityje, Kolumbijoje (ypač) ir Peru turi būti įvykdyti išipareigojimai dėl alkoholio apmokestinimo. Susirūpinimą kelia ir Kolumbijos išipareigojimų dėl patekimo į centrinei valdžiai pavaldžių subjektų pirkimų rinką įgyvendinimas.

Susitarimo skirsnio „Prekyba ir darnus vystymasis“ įgyvendinimo mechanizmai, kurie yra ES prioritetas, jau veikia, aktyviai įtraukiama pilietinė visuomenė. Kolumbijoje padaryta pažanga socialinio dialogo srityje, o Peru pabrėžė savo vaikų darbo prevencijos ir panaikinimo bei darbo įforminimo strategiją.

Kalbant apie bananų importo stabilizavimo priemonę, didesnių vidutinės didmeninės šviežių bananų kainos pokyčių ES rinkoje neužregistruota, požymių, kad dėl eksporto iš Peru padidėjimo būtų padaryta poveikio ES rinkos stabilumui ar ES gamintojų padėčiai, nebuvo. Todėl Komisija padarė išvadą, kad laikinai nutraukti lengvatinės muito normos taikymą iš Peru importuojamiems bananams nėra pagrindo. Todėl atidi bananų importo stebėseną ir padėties rinkoje vertinimas pasiteisina ir yra efektyvūs.

Komisija ir toliau sutelks dėmesį į priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad susitarimas būtų visapusiškai įgyvendinamas visais aspektais ir duotų naudos tarpusavio prekybai, investicijoms ir glaudžiam šalių partnerių bendradarbiavimui.